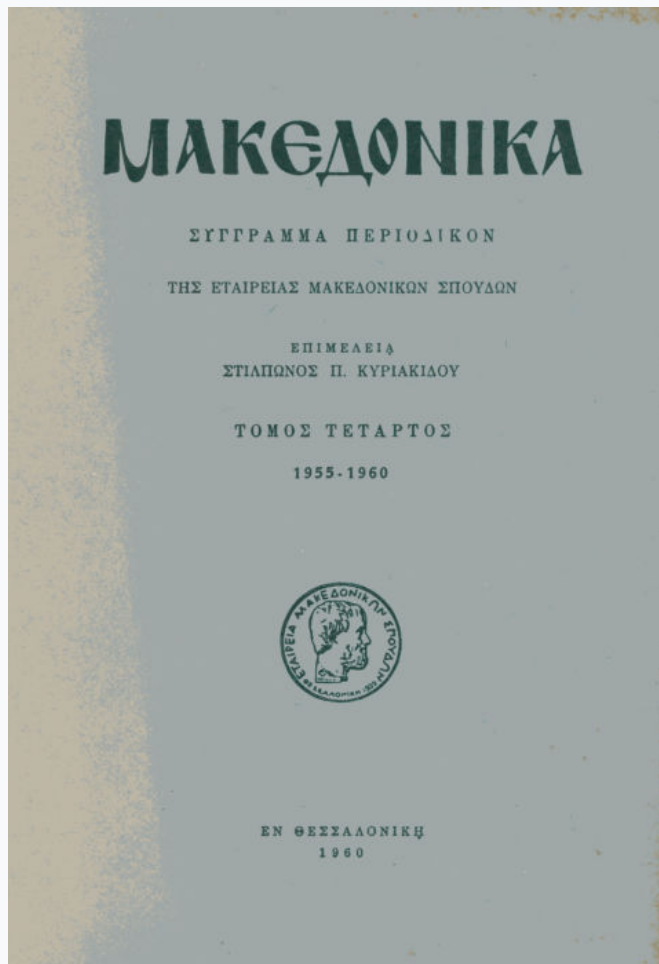

Μακεδονικά

Τόμ. 4, Αρ. 1 (1960)

Joel Martin Halpern, A Serbian village

Βασ. Λαούρδας

doi: [10.12681/makedonika.758](https://doi.org/10.12681/makedonika.758)

Copyright © 2015, Βασ. Λαούρδας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαούρδας Β. (1960). Joel Martin Halpern, A Serbian village. *Μακεδονικά*, 4(1), 597–598.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.758>

καὶ 159 (5/12/1837) ἀναφέρονται εἰς ἀντιδικίαν μεταξὺ διαφόρων Τούρκων προυχόντων τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῶν Κρουσοβιτῶν ὡς πρὸς τὴν κυριότη-
τα τοῦ ἐδάφους τοῦ Κρουσόβου. Οἱ Τούρκοι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ ἔδαφος αὐ-
τὸ εἶναι ἰδιοκτησία των, τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐκ τῶν προγόνων των, διὰ τὸ
ὁποῖον Κρουσοβίται ἐπλήρουναν μέχρι πρὸ τινος 16.000 πιάστρα ἐτησίως
ὡς ἐνοίκιον, ζητοῦν δὲ τὴν πληρωμὴν, ἀναδρομικῶς, τοῦ ποσοῦ τῶν 96.000
πιάστρων. Οἱ Κρουσοβίται ὅμως, διὰ τοῦ δημάρχου των Ἰσιδώρου καὶ τῶν
ιερέων Ἰωσήφ, Κώστα, Μανώλη καὶ Δημήτρη ἀντικρούουν τὰς ἀπόψεις
τῶν Τούρκων. Τὸ φερμάνιον ὅμως τοῦ Ὀκτωβρίου 1837, ἀπευθυνόμενον
πρὸς τὸν γενικὸν διοικητὴν, ἐδρεῦντα εἰς Μοναστήριον, διατάσσει τὴν ἐπα-
νεξέτασιν τῆς ὑποθέσεως, ἣ ὁποία καταλήγει καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον
διότι ἕκαστος τῶν ἀντιδικῶν ὑπερασπίζει τὰς ἀπόψεις του. Τελικῶς ὅμως
ἐνώπιον τοῦ Διβανίου τῆς Ρούμελης οἱ Κρουσοβίται παραδέχονται τὰς ἀ-
πόψεις τῶν Τούρκων τοῦ Μοναστηρίου, οἱ ὁποῖοι πάλιν συμβιβαστικῶς πε-
ριορίζουν τὰς ἀπαιτήσεις των εἰς 26.000 πιάστρα, ἀντὶ τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ
τῶν 96.000.

Τὰ τουρκικὰ ἔγγραφα ἐκδίδονται ἐν μεταφράσει εἰς τὴν βουλγαρικὴν
διάλεκτον τῶν Σκοπίων, τῶν δὲ σπουδαιότερων ἐξ αὐτῶν δίδεται περίλη-
ψις εἰς τὴν γαλλικὴν, φωτοτυπία καὶ τὸ τουρκικὸν κείμενον κατὰ μεταγρα-
φὴν μὲ λατινικοὺς χαρακτήρας.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Joel Martin Halpern, A Serbian village. Colum-
bia University Press, New York 1958, σελ. 325.

Ὅπως ἀναγράφεται εἰς τὸ ἐξώφυλλον του, τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀποτελεῖ
τὴν πρώτην εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν μελέτην μιᾶς γιουγκοσλαβικῆς κοινότητος
καὶ ἐν ἀπὸ τὰ ὀλίγα ἔργα κοινωνικῆς ἀνθρωπολογίας διὰ περιοχὴν τῶν
Βαλκανίων. Ὁ κ. Halpern, ὁ ὁποῖος παρέμεινεν ἐπ' ἄρκετον χρόνον εἰς τὸ
σερβικὸν χωρίον Orashac μετὰ τῆς συζύγου του, ἣ ὁποία τὸν ἐβοήθησε
εἰς τὰς μελέτας του, περιγράφει κατὰ σειράν, 1 τὴν τοποθεσίαν τοῦ χωρίου,
2 τὴν Σερβίαν καὶ τὸ Orashac κατὰ τὸν δέκατον ἔννατον αἰῶνα, 3 τὸ χω-
ρίον Orashac σήμερον, 4 τοὺς ὅρους ζωῆς εἰς τὸ χωρίον, 5 τὰ οἰκήματα,
τὰ ἐνδύματα καὶ τὴν τροφὴν, 6 τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν, 7 τὰς κοινω-
νικὰς του τάξεις, 8-9 τὸν «κύκλον ζωῆς» (γέννησις, παιδικὴ ἡλικία, ἔρως,
γάμος, συζυγικὴ ζωὴ, θάνατος), 10 τὴν θρησκείαν, τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς λαϊ-
κὰς δοξασίας, 11 τὰς σχέσεις τοῦ χωρίου πρὸς τὴν κυβέρνησιν καὶ 12 τὰς
ἀπόψεις τῶν χωρικῶν διὰ τὸν ἔξω κόσμον. Τὸ βιβλίον πλουτίζεται μὲ
πολλὰς αὐτοβιογραφίας κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ μὲ πολλὰς ἐπίσης φωτο-
γραφίας, μολοντί δὲ ἔχει χαρακτῆρα αὐστηρῶς ἐπιστημονικόν, ἔχει γραφῇ
εἰς πολὺν εὐχάριστον ὅφρος.

Ἐν τοῦ ἰδίου περίπου τύπου ἔργον εἶχε δημοσιευθῇ, καὶ πάλιν περὶ χωρίου εἰς τὰ Βαλκάνια, πρὸ δεκαετίας, ὑπὸ τοῦ I. T. Sanders, ὑπὸ τὸν τίτλον «Balkan Village» μὲ θέμα τὸ βουλγαρικὸν χωρίον Dragalevtsy. Καὶ εἰς τὰ δύο βιβλία γίνεται προσπάθεια ὑπὸ τῶν συγγραφέων νὰ καθορισθῇ ἡ ἐπελθούσα, λόγῳ τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ τὴν Βουλγαρίαν, μεταβολὴ τῶν ὄρων ζωῆς εἰς τὰ δύο αὐτὰ βαλκανικὰ χωρία.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

† Ἰωακείμ Μαρτινιανοῦ, μητροπολίτου Ξάνθης. Ἡ Μοσχόπολις 1330 - 1930. Ἐπιμελεία Στίλπωνος Π. Κυριακίδου. Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Μακεδονικὴ Βιβλιοθήκη, ἀρ. 21, Θεσσαλονίκη 1957, σελ. 366.

Τὴν ἀγάπην διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του τὴν εἶχεν ἤδη καταστήσει ἔκδηλον ὁ συγγραφεὺς διὰ τῆς τὸ 1939 ἐκδοθείσης χρησιμωτάτης ἔργασίας του : «Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχόπόλεως, Α'». Ἡ ἱερὰ Μονὴ τοῦ τιμίου Προδρόμου κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ κώδικα 1630 - 1875», εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τῆς δημοσιεύσεως τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος εἶχεν ἀσχοληθῇ πολὺ ἐπιτυχῶς καὶ εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ἐξ αὐτῶν ἱστορικῶν πορισμάτων. Ἡ παροῦσα συνθετικὴ ἐργασία, ἐκδοθεῖσα μετὰ τὸν θάνατόν του ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. Στίλπωνος Π. Κυριακίδου, ἀποτελεῖ πλήρη ἐξιστόρησιν τῶν περιπετειῶν τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της μέχρι καὶ τῆς καταστροφῆς αὐτῆς τὸ 1930. Ἡ ἔκδοσις ὑπῆρξε πραγματικὸς ἀθλός, τὸν ὁποῖον μόνος ὁ κ. Κυριακίδης μὲ τὴν ἀνεξάντλητον δραστηριότητα καὶ τὴν ἐπίσης ἀνεξάντλητον ὑπομονήν του θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτελέσῃ, διότι ὁ συγγραφεὺς εἶχε ἀφήσει τὸ ἔργον του εἰς ἡμιτελῇ εἰσέτι κατάστασιν, μετὰ πλήθους μεταβολῶν εἰς τὸ ἀρχικῶς γραφὲν κείμενον, μετὰ βιβλιογραφικῶν σφαλμάτων καὶ ἀσυμπληρώτων φράσεων. Ὁ κ. Κυριακίδης παρατηρεῖ ὅτι «διόρθωσις πάντων τῶν ἀνωτέρω ἀπήτησε καὶ χρόνον πολλὸν καὶ κόπον ἀρκετόν. Ἐὰν ἔμειναν μερικά, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων. Τὰ κατάλοιπα ἀποθανόντων συγγραφέων, ὅσονδήποτε ἄρτια καὶ ἂν εἶναι, ὥς ἔργα ἀνθρώπινα, ἀφήνουν πάντοτε κενὰ καὶ ἀβλεπτήματα, τὰ ὁποῖα μόνον ὁ νοῦς καὶ τὰ ὄμμα τοῦ συγγραφέως θὰ ἠδύνατο νὰ συμπληρώσουν καὶ νὰ διορθώσουν». Ὁ Μαρτινιανὸς γράφει εἰς δύσκολον καὶ περιπελεγμένον ὕψος, τὸ ἔργον του ὅμως ἔχει τόσον πλούτον πληροφοριῶν, ὥστε ἀξίζει πράγματι ἡ προσπάθεια νὰ τὸ μελετήσῃ κανεὶς. Ἐπειτα ἀπὸ ἐκτενῆ εἰσαγωγὴν περὶ τῆς καταστάσεως ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ ταῖς εὐρωπαϊκαῖς τῆς Ἀνατολῆς χώραις περὶ τὸ 1360 μετὰ εἰδικωτέρας ἐξετάσεως τῆς καταστάσεως εἰς Ἡπειρον, ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται εἰς τὸ κεφάλαιον I τὴν μετὰ τὸ 1380 μετοικεσίαν πληθυσμῶν εἰς Ἡπειρον, Μα-